

**Volledige lijst van in den Museumtuin
aanwezige planten.**

Colchicum autumnale.	Sedum Cepaea.
Convallaria majalis.	" album.
Orchis Morio.	" Boloniense.
" militaris.	" purpureum.
" mascula.	" acre.
" maculata.	" elegans.
" latifolia.	Sempervivum tectorum.
Platanthera montana.	Saxifraga tridactylites.
" viridis.	Adoxa Moschatellina.
Ophrys muscifera.	Potentilla fragariastrum.
Aceras anthropophora.	" verna.
Listera ovata.	" recta.
Urtica pilulifera.	Genista tinctoria.
Chenipodium hybridum.	Lathyrus tuberosus.
Chenopodium stramoni-	" montanus.
folium hybr.	Aristolochia Clematidis.
Chenopodium Vulvaria.	Pirola rotundifolia.
Moenchia erecta.	Lysimachia Numularia.
Cerastium arvense.	Lysimachia nemorum.
Tunica saxifraga.	Anagallis coerulea.
Silene nutans.	Primula officinalis.
" conica.	Erythraea pulchella.
" dichotoma.	Vinca minor.
" muscipula.	Cynanchum Vincetoxi-
" nocturna.	cum.
" Armeria.	Anchusa officinalis.
" noctiflora.	Pulmonaria officinalis.
Anemone ranunculoides.	Lithospermum officinale.
" nemorosa.	Nicandra physaloides.
Myosurus minimus.	Atropa Belladonna.
Ranunculus sceleratus.	Verbasum Blattaria.
" arvensis.	" thapsiforme.
" bulbosus.	" phlomoïdes.
" polyanthemus	" Lychnites.
Glaucium (luteum) fla-	" nigrum.
vum.	" (Thapsus)
Corydalis lutea.	" Schraderi.
" ochroleuca.	" Lychnites (met
(Behalve op het Wal-	gele bloemen).
ramsplein te Valkenburg,	" pannosum.
waar de plant beschermd	" olympicum.
wordt, komt hij ook voor	Digitalis lutea.
op de muren achter de	Veronica peregrina.
tuinen van de Tongersche	Melampyrum arvense.
straat te Maastricht).	Mentha aquatica.
Thlaspi montanum.	" Pulegium.
Isatis tinctoria.	Salvia Sclarea.
Arabis arenosa.	Galeobdolon luteum.
Viola hirta.	Ajuga reptans.
" odorata (blauw en	Teucrium Chamaedrys.
wit).	" Botrys.
Viola sylvatica.	Phyteuma nigrum.
" canina.	Diposacus pilosus.
Althaea officinalis.	Gnaphalium sylvaticum.
Malva Alcea.	Petasites officinalis.
Geranium pyrenaicum.	Anthemis tinctoria.
" pratense.	Lactuca virosa.
" rotundifolium.	" silvestris.
" molle.	Hieracium murorum.
Euphorbia Gerardiana.	" maculatum.

Ofschoon vele onzer leden plantenliefhebbers zijn, mochten wij tot nu toe slechts van zeer weinig personen planten ontvangen. Wij houden ons echter voor toezending sterk aanbevolen; zie hiervoor Maandschrift April.

SPRENGER.

Noordelijke Waterspreeuw.
Cinclus cinclus (L.)

Op bladzijde 27 van ons „Jaarboek” maakte ik melding van geruchten omtrent het broeden van den Waterspreeuw aan de Geul. Het waren geen looze geruchten, want reeds in de laatste helft van den vorigen zomer stond het bij collega Merckelbach z.g. en mij vast, dat te Gulpen aan de Gulp de Waterspreeuw broedde. Alles moest echter stil blijven, totdat wij de bewijzen „in handen” zouden hebben: hij de eieren, ik de vogels.

Den geheelen winter door werden de dieren in het oog gehouden door den heer Stessen, Leeraar alhier en wonende te Gulpen.

Den eersten Mei eindelijk trokken we er op los. Allerhartelijkst werden wij ontvangen door den heer Smeets, in wiens molen de diertjes woonden. Spoedig werd nu een onderzoek in loco ingesteld, dat twee vlugge jongen aan het licht bracht, terwijl de twee andere jongen op hun ongeofende wieden een onzeker heenkomen zochten. (Bij een later bezoek aan dezelfde plaats vernam ik, dat een van die jongen door een knecht in de buurt werd gevangen en spoedig was dood gegaan.)

Den Noordelijken Waterspreeuw, die zijn woon- gebied eigenlijk in Scandinavië en Rusland heeft, en ook volgens Naumann aan de kusten der Oostzee vooral in Pommeren broedend wordt gevonden, mogen wij dus van nu af bij onze stand- en broedvogels rekenen. Tot nu toe was voor Nederland geen enkel bewijs voorhanden.

Wel zegt Schlegel, dat hij op sommige plaatsen, o.a. voor 'n twintigtal jaren te Lisse, broedend werd waargenomen (1878 I bl. 54); doch waar zijn de bewijzen?

Hoe zelden deze vogel ons land bezocht, moge duidelijk blijken uit het weinige, wat Snouckart over hem vertelt in „Avifauna Neerlandica”. Daar staan op blz. 51 de volgende voorwerpen vermeld als gevangen of geschoten:

In het laatst van November 1759 een te Bloemendaal. (Noord-Holland).

In Maart 1833 een te Lisse (volgens Snouckart: te Hillegom).

Op 26 October 1887 een onder Heemstede (Noord-Holland).

31 Juli 1897 een jong mannetje te Beester- zwaag (Friesland).

Half November 1899 een oud mannetje te Oostzaan (Noord-Holland).

Zooeven zeide ik, dat ons onderzoek twee jongen, beiden mannetjes „aan het licht” bracht.

Inderdaad is het opmerkelijk, hoe deze vogel zijne jongen in een duister hoekje verborgen had. Het nest stond in een holte in een muur, ± een Meter onder den beganen grond en drie à vier Meter boven den waterspiegel, in een soort kelder, speciaal voor den molen ingericht. Wanneer niet gemalen wordt, valt het heldere water in een breede bruisende straal vlak langs het nest naar beneden. Dát is het, wat de waterspreeuw gaarne heeft, neen, wat hij absoluut noodig heeft. Helder, snelvlietend water en bergachtige omgeving. Het Gulpdal biedt hem hier, al wat hij verlangt.

Het nest is van heel bizonderen bouwtrant. De geheele muurholte was „ausgefüllt” met mos, dat in één taaie klomp ineengewerkt is. De opening — aan de benedenzijde van het front — geeft aan de volle hand toegang in een opwaarts-loopende gang, die naar de woonkamer leidt, het eigenlijke nest. Dit gedeelte bestaat uitsluitend uit kunstig ineengevlochten boomworteltjes en droge grasspiertjes. Buitenwerks meet het geheele 20 c.M. middellijn; niet groot dus, als men bedenkt, dat Schlegel als doorsnee aangeeft „een voet of meer.”

Eenige dagen na de eerste expeditie, mocht ik van den heer Smeets vernemen, dat de vogels weer ijverig het nest bezochten.

Den 18 Mei hield dus de heer Stessen — het was aan goede handen toevertrouwd — nogmaals inspectie. Het gelukte hem, het wijfje op het nest te vangen en vier mooie witte eieren te vinden. Eigenaardig, dat deze vogel weer in hetzelfde nest ging broeden!

Nog werd opgemerkt, dat het mannetje het broedend wijfje voeder aanbrengt.

Al het gevonden bewijsmateriaal bevindt zich in mijne collectie en zal op de aanstaande tentoonstelling te Sittard te bezichtigen zijn.

„Al het gevonden bewijsmateriaal bevindt zich in mijne collectie.” Sommige lezers van ons Maandblad zie ik al 'n bedenkelijk gezicht zeten. Om hen te kalmeeren het volgende:

In hunne — neem me niet kwalijk — volgens mij wel wat al te groote liefde voor vogels en anders dieren, mag iets goeds zijn, niettemin moeten ze *verstand* boven *gevoel* blijven stellen.

Een vogelsoort, die zich lokaal uitbreidt, is in hare beweging misschien te stuiten door *stelselmatige* uitroeiing in het nieuwe gebied; anders gaat zij rustig voort met het bezetten van woongebied, dat haar geschikt lijkt. Als bewijs dienen o.a. *Ruticilla titys* — zwarte Roodstaart, die zich bewoog van het Zuiden naar het Noorden; en nog kort geleden *Phylloscopus sibilatrix* — de Fluiter van het Oosten naar het Westen. In 1905 schoot ik hier het eerste paartje dezer laatste soort en haalde het nest uit. Het mooi groene vogeltje had ik vroeger nooit gezien, zijn geluid

nooit gehoord. Datzelfde jaar kon ik nergens andere exemplaren vinden. Het volgende jaar echter constateerde ik verschillende paren en na zes jaren is nu die vogel gewone broedvogel in geheel Limburg.

De waterspreeuw in kwestie nestelde reeds drie opeenvolgende jaren in de omgeving, waar ik hem nu vond. Den eersten keer is hij door jongens uitgehaald met eieren; van het tweede broedsel is niets bekend. Het vorig jaar is hij tweemaal uitgevlogen, zooals de heer Smeets getuigt en de oude nesten mede bewijzen. Niet zoodra echter zijn de jongen in staat om hun eigen voedsel te zoeken of ze worden over de grenzen van het revier gezet en men ziet ze niet meer.

Reeds ben ik de Gulp opwaarts geweest tot aan de Belgische grens, doch nergens is 'n spoor van waterspreeuwen te ontdekken.

Daarom voorloopig met Snouckart geconcludeerd, dat de aard van onzen bodem maakt, dat waterspreeuwen, die aan snelstroomende beeken en steenachtigen grond gebonden zijn, slechts toevalligerwijze Nederland bezoeken.

Het zal nu zeer interessant zijn, om te zien, of een ander paartje dat geschikte plekje te Gulpen aan de Gulp zal weten te vinden in de toekomst. Mocht het werkelijk zoo zijn, dan behoud ik mij voorloopig nog eenige vrijheid voor.

Roldue.

H. NILLESEN.

De Zanglijster.

Turdus musicus L.

„De zanglijster broedt steeds talrijker door heel Limburg.”

Deze bewering door den heer Nillesen neergeschreven in z'n bijdrage voor ons laatste Jaarboek, heb 'k door 'n paar ornithologen hooren in twijfel trekken.

De zanglijster — meenden zij — was als broedvogel in Zuid-Limburg zeer zeker zeldzaam en Pater Riotte heeft haar in de omstreken van Venlo als dusdanig heelemaal niet waargenomen.

Wel hoorde hij den 27 April 1912 nog 'n zanglijster zingen achter Holtmühle en vermoedt, dat ze daar in de buurt ook broedt.

't Is daarom wellicht niet zonder belang 'n waarneming mee te deelen van Pater Augustinus uit Merkelbeek.

In de laatste week van Mei l.l. hoorde Pater Augustinus op een zijner excursies door de moerassen van Etzenrade (Jabeek) 't lied van 'n vogel, dien hij, verborgen als de zanger zich hield in 't hooge riet, maar niet kon te zien krijgen. Zoo'n prachtigen, wijdklinkenden, vroolijken, schetterenden zang, met al die wisseling van